

București, 10 Iulie 1943.

DOMNULE MAREŞAL

După doi ani de război care a adus României pierderi foarte mari, poporul românesc a așteptat ca cel puțin această aniversare să-i aducă sfârșitul unor jertfe extrem de primejdioase pentru viitorul țării.-

Din nenorocire constatăm că, în ciuda evidenței evenimentelor, Dvs. urmați înainte cu trimiterea de trupe pentru teatrul de război din Rusia. Faptul că mențineți și trimiteți unități în Rusia este cu atât mai dureros cu cât el este în contradicție izbitoare cu declarațiile Dvs. repetitive, declarării cari sunt în acord cu sentimentul public al țării.-

Răsuflare La aceste fapte se mai adaugă însă atitudinea adoptată în ultimul timp de vecina noastră Ungaria. Primul Ministrul maghiar, d. Kallay, a declarat în ultima sa cuvântare că "sacrificiile în sine nu sunt un scop" și că "sacrificiile Ungariei își au limitele lor naturale în posibilitățile existente".-

Deși a avut pierderi cari echivalează ca aproximativ a zecea parte din pierderile armatei românești, și deși aceste pierderi afectează în măsură covârșitoare minoritățile și în primul rând pe români din Transilvania de Nord, d. Kallay a declarat că a retras armată ungară din front și a adăugat că D-za consideră "ca o datorie sfântă" de a crea o nouă armată în locul celei pierdute.-

Stim că toții care este misiunea pe care politica maghiară o atribue armatei maghiare. Pentru Budapesta este o axiomă fundamentală că dacă Ungaria a fost desmembrată în anul 1918 se datorește exclusiv faptului că la sfârșitul războiului trecut, s'a găsit fără apărare. De aici efortarea principală și neîncetată a Ungariei de astăzi de a păstra armata maghiară cât mai intactă și de a reface pierderile ei relativ reduse în timpul cel mai scurt cu putință. De aici și gelozia Ungariei de a-și păstra controlul exclusiv asupra vieții sale economice în general și asupra industriei sale de război cu deosebire, indispensabilă apărării naționale, spre deosebire de România a cărei industrie de război, în urma amestecului străin, are un rendement extrem de redus.-

"Maghiarimea a tras învățămintele anului 1918 și de aceea ține minte", a spus d. Kallay, iar regentul Horthy a adăugat, adresându-se armatei: Sunt convins că dacă ceasul va suna din nou vă veți bate, cu aceeași hotărâre pentru viitorul scumpei noastre patrii".-

Noi stim cu toții cum înțeleg ungurii viitorul patriei lor. Socotelile dintre țara noastră și țările cu cari avem litigii nu sunt terminate. Cu ce le vom lichida însă dacă ne cheltuim toate forțele și ne jertfim ultimele rezerve de tinerețe și vigoare în Rusia, în Ucraina, Crimeea și Caucaz, în loc să le păstrăm pentru hotarele noastre etnice ?

Măcinându-ne ultimele contingente și găsindu-ne în strictă dependență de Germania în privința armamentului, suntem convinși că existența noastră este expusă celor mai tragicе posibilități chiar și în cazul - imposibil după noi - al unei victorii complete a Germaniei, care nu face decât războiul ei, hotărâtă a nu sacrifică nici un om pentru interese străine.

Dvs., Domnule Mareșal, însi-vă ati recunoscut cândva că dacă armata română primea să intre în triunghiul morții în anul 1917, cum

...//..

12 August 1943

- 2 -

cerea aliașii atunci, luptele de pe Tisa, cari au determinat soarta unirii cu Transilvania, nu ar fi fost cu puțință. Numai rezervele păstrate pentru lichidarea de societăți din preajma păcii ne-au garantat integritatea națională.-

Să nu mi se spună că hotărârea de a se trimite trupe dincolo de Mistru ne-a fost impusă de Germania, când știm bine că Ungaria, după o contribuție armată foarte redusă, își retrage trupele, rezervându-le pentru altă destinație și când Finlanda, de un an și jumătate, a opri orice ofensivă, aducând aceasta la cunoștința Germaniei, iar Bulgaria nu a luat nici o parte armată la acest război, deși a profitat ca și Ungaria de pe urma lui.-

Intr'un memoriu ce vi s'a adresat în vara anului trecut s'a subliniat că dacă Germania nu poate singură să învingă Rusia, ea nu va izbuti nici cu ajutorul celor 10-20 divizii românești. De atunci a trecut un an și ostirile noastre au suferit pierderi catastrofale la Stalingrad, în Cetul Donului și în Caucaz. Divizii întregi au căzut în captivitate, multe mii de români au pierit pentru cucerirea unor ținuturi și orașe cari pe urmă au fost parăsite, demonstrând inutilitatea cumplită a jertfelor aduse și confirmând temeinicia afirmației de mai sus. Tara se întreabă pe bună dreptate căte sacrificii se mai cer și căți români trebuie să mai piară spre a vă convinge de un adevăr care azi e un bun comun al opiniei publice românești?

Dacă ungurii au tras învățămintele anului 1918, cum am putea să le nesecotim tocmai noi cari am profitat de ele ?

Convinși că suntem în simțimântul nu numai al țării întregi, ci și al ostirii ei, vă cerem, Domnule Mareșal:

Să nu luați singur o răspundere prea mare;

Să opriți jertfele inutile și

Să refaceti armata țării, întreaga ei armată, înzestrată și gata de a face față oricărei primejdii în calea realizării aspirațiilor ei proprii.

Opinia publică românească admitea o acțiune de apărare a granitelor ei firești și nici decum o acțiune de cucerire. În același timp România nu poate să rămână angajată într-o acțiune contra democrațiilor apusene, cari au dat ajutor hotărător pentru crearea României Mari.-

Vă rugăm, Domnule Mareșal, să supuneți - cel puțin acum în ultimul moment - unei revizuiri esențiale politica Dvs., care nu s'a sprijinit pe asentimentul țării și ale cărei consecințe noi vi le-am semnalat dela început.

Primiti, vă rog, Domnule Mareșal, expresia înaltei noastre considerațiuni.

Președintele Partidului
Național-Liber

ss. C.I.C.Brătianu

Președintele Partidului
Național-Tărănesc

ss. Iuliu Maniu